

Kain a Ábel (Gn 4,1-16)

- 4:1 I poznal člověk svou ženu Evu a ta otěhotněla a porodila Kaina. Tu řekla: "Získala jsem muže, a tím Hospodina." 2 Dále porodila jeho bratra Ábela. Ábel se stal pastýřem ovcí, ale Kain se stal zemědělcem.
- 3 Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země. 4 Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar, 5 na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl. Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři.
- 6 I řekl Hospodin Kainovi: "Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář? 7 Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout."
- 8 I promluvil Kain ke svému bratru Ábelovi... Když byli na poli, povstal Kain proti svému bratru Ábelovi a zabil jej.
- 9 Hospodin řekl Kainovi: "Kde je tvůj bratr Ábel?" Odvětil: "Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?" 10 Hospodin pravil: "Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země. 11 Budeš nyní proklet a vyvržen ze země, která rozevřela svá ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra. 12 Budeš-li obdělávat půdu, už ti nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem." 13 Kain Hospodinu odvětil: "Můj zločin je větší, než je možno odčinit. 14 Hle, vypudil jsi mě dnes ze země. Budu se muset skrývat před tvou tváří. Stal jsem se na zemi psancem a štvancem. Každý, kdo mě najde, bude mě moci zabít." 15 Ale Hospodin řekl: "Nikoli, kdo by Kaina zabil, bude postižen sedmeronásobnou pomstou." A Hospodin poznamenal Kaina znamením, aby jej nikdo, kdo ho najde, nezabil.
- 16 Kain odešel od tváře Hospodinovy a usadil se v zemi Nódu, východně od Edenu.

Tento učební materiál vznikl v rámci projektu *Inovace studijního programu Pastorační a sociální práce ETF UK (CZ.2.17/3.1.00/33279)* spolufinancovaného z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu České republiky a rozpočtu hlavního města Prahy.

Evropský sociální fond – Operační program Praha Adaptability
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Kontext

- Vzdálený: viz struktura a hlavní teologická myšlenka Gn 1-11 (propagace zla)
- Blízký: předchází vyhnání ze zahrady; ve 4,1 začínají Adam s Evou znovu; následuje Kainovo potomstvo s vyvrcholením v postavě Lámecha

Výklad

v.1: I poznal člověk svou ženu Evu a ta otěhotněla a porodila Kaina. Tu řekla: "Získala jsem muže, a tím Hospodina."

„poznal“ – intimita, nikoli intelektuální poznání

„Kain“ – oštěp? kovář?

„získala jsem...“ (problematika hebrejštiny a překladů)
z Hospodinovy přízně

v. 2: Dále porodila jeho bratra Ábela. Ábel se stal pastýřem ovcí, ale Kain se stal zemědělcem.

„Ábel“ – nicota, opar, vánek (srov. Kaz 1,2)

„bratr“ – několikrát silně zdůrazněno

„**pastýř / zemědělec**“: souvislost s duchovní
oblastí

Zemědělství: baalismus, cyklický čas, přírodní
kulty

Pastevectví: pohrdáno v Egyptě, ceněno v Izraeli
jako příklad existence poutníka nebo putujícího
Božího lidu, nezajištěného života

v.3-5 Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země. 4 Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar, 5 na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl. Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři.

Abelova oběť: smírčí charakter, Hospodin dává posvěcení všemu, čeho je Abel symbolem

Odmítnutí Kajina: odmítnutí kultu plodnosti; soud na mocnými

„vzplanul hněvem...“ neuměl trpělivě čekat...

v. 6-7 I řekl Hospodin Kainovi: "Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář? 7 Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout."

Hospodin Kajina varuje...

Což nepřijmu i Tebe – jeho a Kajinova pozvednuta tvář... (Nu 6,26); motiv často zdůrazňovaný proroky (nikoli obět', ale poslušnost)

„hřích se uvelebí“ – „zlý“ číhá...

v. 8 I promluvil Kain ke svému bratru Ábelovi... Když byli na poli, povstal Kain proti svému bratru Ábelovi a zabil jej.

Zločin na poli – místě oběti démonům

Kajin hledal pomoc temných sil? Zajistit si úrodu za pomocí magie?

v. 9-12 Hospodin řekl Kainovi: "Kde je tvůj bratr Ábel?"
Odvětil: "Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?" 10
Hospodin pravil: "Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země. 11 Budeš nyní proklet a vyvržen ze země, která rozevřela svá ústa, aby z tvé ruky přijala krev tvého bratra. 12 Budeš-li obdělávat půdu, už ti nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem."

v. 9-12 Hospodin řekl Kainovi: "Kde je tvůj bratr Ábel?"
Odvětil: "Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?" 10
Hospodin pravil: "Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého
bratra křičí ke mně ze země. 11 Budeš nyní proklet a
vyvržen ze země, která rozevřela svá ústa, aby z tvé ruky
přijala krev tvého bratra. 12 Budeš-li obdělávat půdu, už ti
nedá svou sílu. Budeš na zemi psancem a štvancem."

Hospodin volá Kajina k odpovědnosti

Krev sama volá po pomstě, protože bylo
zasaženo do Božích práv na život

Následuje nikoli msta, ale kletba; věci se mění ve
svůj opak

„štvanec a psanec“ úděl hříšníka, který prolil
lidskou krev

v.13-16 Kain Hospodinu odvětil: "Můj zločin je větší, než je možno odčinit. 14 Hle, vypudil jsi mě dnes ze země. Budu se muset skrývat před tvou tváří. Stal jsem se na zemi psancem a štvancem. Každý, kdo mě najde, bude mě moci zabít." 15 Ale Hospodin řekl: "Nikoli, kdo by Kaina zabil, bude postižen sedmeronásobnou pomstou." A Hospodin poznamenal Kaina znamením, aby jej nikdo, kdo ho najde, nezabil. 16 Kain odešel od tváře Hospodinovy a usadil se v zemi Nódu, východně od Edenu.

Kain se hrozí následků svého činu; nód=štvanec

Ochranné znamení milosti (Ez 9,4) omilostněný
otrok s šancí nového života

Sedmeronásobná pomsta jako hráz proti zlu